

P O G L A V L J E 1

MESEC. VELIČANSTVENI MESEC. PUN, DEBEO, CRVENKAST mesec, noć svetla kao dan, mesečina obliva zemlju i donosi radost, radost, radost. Donosi i grleni zov trop-ske noći, mek i divlji glas vetra koji riče kroz dlake na rukama, šuplji lament zvezdane svetlosti, škripavi škrgut mesečine na vodi.

Svi dozivaju Potrebu. Oh, simfonijski vrisak hiljada skrivenih glasova, uzvik Potrebe iznutra, *bića*, tihog posmatrača, hladne mirne stvari, one koja se smeje, Mesečevog plesača. Onog ja koje je ne-ja, stvari koja se rugala i smejala i javljala se svojom izgladnelošću. Svojom Potrebom. A Potreba je bila sada veoma snažna, spremna i posve pažljivo promišljena pedantno prekaljena potreba, veoma jaka, sada veoma pripravna – a ipak je čekala i posmatrala, i mene primoravala da čekam i posmatram.

Čekam i posmatram sveštenika već pet nedelja. Potreba me pecka i izaziva i podbada da pronađem prvog, pronađem sledećeg, pronađem ovog sveštenika. Već tri nedelje znam da je

on taj, da je on sledeći; mi smo pripadali Mračnom putniku, on i ja skupa. Te tri nedelje proveo sam boreći se s pritiskom, s narastajućom Potrebnom koja se uzdizala u meni i kao ogroman talas rikala, naletala i razlivala se po plaži ne povlačeći se, već se nadimajući sve više sa svakim otkucajem sjajnog noćnog sata.

Ali bilo je to i vreme opreza, vreme provedeno u proverama. Ne u proverama sveštenika, to ne, odavno sam bio siguran da je on taj. Vreme provedeno u proverama da li se sve može uraditi ispravno, uredno, sve pedantno ušuškano, sve savršeno skockano. Nisam smeo da budem uhvaćen, ne sada. Suviše vredno sam radio, suviše dugo, da sve bude dobro po mene, da zaštitim svoj srećni mali život.

Isuviše dobro sam se provodio da bih sada stao.

I tako sam uvek bio oprezan. Uvek uredan. Uvek unapred spreman, da bi sve bilo *ispravno*. A kada je sve ispravno, proveri sve još jednom. To je bio Harijev način, blagosloven bio, način tog dalekovidog savršenog policajca, mog poočima. Uvek budi siguran, budi oprezan, budi precizan, govorio je; i eto već nedelju dana sam bio siguran da je u najvećoj mogućoj meri sve bilo ispravno na Harijev način. I kada sam odlazio s posla večeras, znao sam da je to bio onaj trenutak. To je bila ta Noć. Noć koja je bila drugačija. Dogodiće se noćas, *mora* se dogoditi. Baš kao što se događalo i pre. Upravo kao što će se događati opet i ponovo.

A noćas će se dogoditi svešteniku.

Zvao se otac Donovan. Predavao je muziku deci u Sirotištu svetog Antonija u Homstedu, na Floridi. Deca su ga volela. I naravno, on je voleo decu, veoma, zaista. Ceo život je posvetio

njima. Naučio je kreolski i španski. Naučio je i njihovu muziku. Sve za dečicu. Sve što je činio, bilo je za dečicu.

Sve.

Posmatrao sam ga večeras kao što sam ga posmatrao već mnogo večeri. Posmatrao kako se zaustavlja u dovratku sirotišta da bi porazgovarao sa malom crnom devojčicom koja je izlazila za njim. Bila je mala, ne starija od osam godina, i za taj uzrast sitna. Seo je na stepenište i pričao s njom pet minuta. Sela je i ona, klateći se napred-nazad. Smejali su se. Ona se naslonila na njega. On joj je dodirnuo kosu. Pojavila se monahinja i zaustavila u dovratku, gledajući trenutak u njih pre nego što je progovorila. Onda se osmehnula i ispružila ruku. Devojčica se glavom očešala o sveštenika. Otac Donovan ju je zagrlio, ustao, poljubio za laku noć. Monahinja se nasmejala i rekla nešto ocu Donovanu. On je rekao nešto njoj u odgovor.

Zatim je pošao prema svojim kolima. Konačno: navio sam se za napad i...

Još ne. Mali domarev mini-kombi nalazio se na petnaest stopa od ulaza. Dok je otac Donovan prolazio pored njega, otvorila su se bočna klizna vrata. Izvirio je neki čovek i, vučući dimove cigarete, pozdravio sveštenika, koji se naslonio na kombi da bi popričao s njim.

Sreća. Opet sreća. Uvek sreća u ovakvim noćima. Nisam bio video čoveka, nisam pretpostavio da je mogao da bude tamo. A on bi mene video. Da ne beše sreće.

Udahnuo sam duboko. Ispustio vazduh polako i mirno, ledeno hladno. Bila je to samo jedna sitnica. Ostalo nisam bio prevideo. Bio sam uradio sve ispravno, sve isto, sve onako kako je moralo da se uradi. Biće *ispravno*.

Sada.

Otac Donovan je ponovo pošao ka svojim kolima. Okrenuo se jednom i doviknuo nešto. Domar je mahnuo sa ulaza u sirotište, zatim ugasio opušak i nestao u unutrašnjosti zgrade. Ode.

Sreća. Opet sreća.

Otac Donovan je petljao da pronade ključeve, otvorio vrata auta, seo u auto. Čuo sam kako stavlja ključ. Čuo sam kako se pokreće motor. A onda...

SAD.

Uspravio sam se na zadnjem sedištu njegovog auta i nabacio mu omču oko vrata. Jedan brz, gladak, lep trzaj i omča od jake pecaroške strune od pedeset funti¹ je lepo legla. On je napravio uspaničeni trzaj i to je bilo sve.

„Sad si moj”, rekao sam mu, a on se zaledio tako uredno i savršeno kao da je to uvežbavao, gotovo kao da je čuo onaj drugi glas, smeh posmatrača u meni.

„Čini tačno onako kako ti kažem”, rekoh mu.

Napola je uhvatio dah i bacio pogled na retrovizor. Tu je bilo moje lice, čekalo ga je, umotano u belu svilenu masku kroz koju su se videle samo moje oči.

„Razumeš li?” upitah. Svila maske lepršala je preko mojih usana dok sam govorio.

Otac Donovan nije rekao ništa. Buljio je u moje oči. Povukoh omču.

„Razumeš li?” ponovih, nešto tiše.

¹ Težinska jedinica, pokazuje jačinu na kidanje.

Ovog puta je klimnuo glavom. Pošao je rukom prema omči, nesiguran šta bi se desilo kada bi pokušao da je olabavi. Lice mu je postajalo tamnocrveno.

Olabavih mu malo omču. „Budi dobar“, rekoh, „pa ćeš duže živeti.“

Duboko je udahnuo. Mogao sam da čujem kako mu vazduh razdire grlo. Zakašljao se i ponovo udahnuo. Ali je i dalje se-deo mirno i nije pokušavao da pobjegne.

To je bilo veoma dobro.

Vozili smo se. Otac Donovan je sledio moja uputstva, bez trikova, bez oklevanja. Vozili smo na jug kroz Florida Siti i krenuli putem Kard Saund Rouda. Primetio sam da ga je taj put činio nervoznim, ali se nije bunio. Nije pokušavao da razgovara sa mnom. Obe ruke je držao na volanu, blede i tako jako stisnute da su se zglobovi isticali. I to je bilo veoma dobro.

Vozili smo se na jug još nekih pet minuta, bez ikakvog zvuka osim pesme guma i vetra i velikog Meseca iznad nas sa njegovom moćnom muzikom u mojim venama, i pažljivim posmatračem koji se tiho smejaio u navali žestokog noćnog pulsa.

„Ovde skreni“, rekoh najzad.

Sveštenikove oči poleteše ka mojima u ogledalu. Panika je pokušavala da probije sebi put iz njegovih očiju, niz njegovo lice, u njegova usta ne bi li progovorila, ali...

„Skreni!“ rekoh, i on skrete. Smlaćen kao da je sve vreme to i očekivao, čekao na to od pamtiveka, skrenuo je.

Mali zemljani put se jedva video. Prosto je čovek morao da zna da se tu nalazi da bi ga uopšte pronašao. A ja sam znao. Dolazio sam tu i ranije. Put se protezao dve milje, zaokrećući

tri puta, kroz visoku oštru trsku, kroz drveće, duž uzanog kanala, duboko u močvaru, pa na čistinu.

Kuću je neko sagradio pre pedeset godina. Njen najveći deo je i dalje stajao. Ono što je od nje ostalo, bilo je veliko. Tri sobe, pola krova još uvek na mestu, mada sve potpuno zapušteno već godinama.

Osim starog povrtnjaka u dvorištu pored kuće. Bilo je znakovno da je tu neko kopao ne tako davno.

„Zaustavi auto“, rekoh kada je svetlost farova otkrila ruševnu kuću.

Otac Donovan se naže da posluša. Kao strahom zarobljen u sopstvenom telu, udovi i misli su mu bili u grču.

„Isključi motor“, kazah, i on tako i učini.

Iznenada je bilo veoma tiho.

Nešto maleno je začuorilo u nekom drvetu. Vetar je proćangrljao travom. A zatim opet mir, tišina tako duboka da je gotovo udavila huku noćne muzike koja je čekićala u mom skrivenom ja.

„Izlazi“, rekoh.

Otac Donovan se nije ni pomakao. Pogled mu je počivao na povrtnjaku.

Videlo se nekoliko malih humki zemlje. Hrpe su bile veoma tamne na mesečini. Ocu Donovanu su morale biti još mračnije. I dalje se nije micao.

Snažno cimnuh omču, snažnije nego što je on verovao da može da preživi, snažnije nego što je ikada pomislio da mu se može dogoditi. Leđa izvijenih u luk, sa venama istaknutim na čelu, pomislio je da umire.

Ali nije umirao. Još ne. U stvari, još prilično dugo i neće.

Nogom otvorih vrata auta i izvukoh ga za sobom, tek koliko da mu dozvolim da oseti moju snagu. Skljokao se na peskoviti put i uvijao kao ranjena zmija. Mračni putnik se oduševljen smejao, a ja sam igrao svoju ulogu. Spustio sam jednu čizmu na grudi oca Donovanana i držao omču čvrsto zategnutu.

„Moraš da slušaš i radiš kako kažem”, rekoh mu. „Moraš.” Nagnuh se i blago popustih omču. „To bi trebalo da znaš. Važno je”, rekoh.

Čuo me je. Njegove oči, u kojima su pulsirali krv i bol i iz kojih su curile suze niz lice, njegove oči susretoše moje u nalletu razumevanja, i sve stvari koje su se morale dogoditi bile su sada tu, pred njim. Video ih je. I znao je koliko je bilo važno, za njega, da bude poslušan. Počeo je da spoznaje.

„Ustani sad”, rekoh.

Sporo, veoma sporo, ne mičući pogled s mojih očiju, otac Donovan je ustao. Stajali smo tako, dugo, isprepletanah pogleda, postajali smo jedna osoba sa jednom potrebom, a zatim je on zadrhtao. Podigao je jednu ruku na pola puta do lica, a zatim je pustio da padne.

„U kuću”, rekoh, veoma nežno. U kuću u kojoj je sve bilo spremno.

Otac Donovan je oborio pogled. Zatim je podigao oči ka meni, samo što više nije mogao da gleda. Okrećući se prema kući zaustavio se kada je ponovo ugledao tamne humke zemlje u povrtnjaku. Želeo je da gleda u mene a nije mogao, ne pošto je ponovo video te crne, mesečinom osvetljene gomile zemlje.

Krenuo je ka kući, a ja sam držao povodac. Pošao je poslušno, spuštene glave – dobra i krotka žrtva. Uz pet istrošenih

stepenika, preko uzanog trema, do zatvorenih ulaznih vrata. Otac Donovan je stao. Nije pogledao nagore. Nije pogledao u mene.

„Unutra”, rekoš svojim mirnim zapovedničkim glasom.

Otac Donovan je drhtao.

„Ulazi unutra”, ponovih.

Ali on nije mogao.

Nagnuo sam se pored njega i otvorio vrata gurnuvši ih. Ubacio sam sveštenika unutra nogom. Posrnuo je, ispravio se i zaustavio na samom ulazu, čvrsto stisnutih očiju.

Zatvorio sam vrata. Odmah tu, na podu, bio sam ostavio baterijsku lampu, i sada je uključiš.

„Pogledaj”, prošaputah.

Otac Donovan je lagano, pažljivo, otvorio jedno oko.

Smrzao se.

Vreme je stalo za oca Donovana.

„Ne”, reče on.

„Da”, rekoš ja.

„O, ne”, reče on.

„O, da”, rekoš ja.

On vrisnu: „NEEEEE!”

Ja cimnuh omču. Njegov vrisak se preseče i on pade na kolena. Pustio je vlažan, kreketavi, cvileći zvuk i pokrio lice.

„Da”, rekoš. „Užasan nered, zar ne?”

Napregao je celo lice da bi zatvorio oči. Nije mogao da gleda, ne sada, ne ovako. Nisam ga krivio, zaista ne, nered *je bio* užasan. Mučilo me je i samo saznanje da se tu nalazi otkad sam sve postavio za njega. Ali je on morao da ga vidi. Prosto je morao. Ne samo zbog mene. Ne samo zbog Mračnog putnika. Zbog *sebe*. Morao je da vidi. Samo, on nije gledao.

„Otvorite oči, oče Donovane“, rekoh.

„Molim vas“, reče on groznim malim grcajem. Veoma mi je išao na živce, mada nije trebalo – ledeno-čista kontrola – ali, opet, dotaklo me je, to cviljenje pred neredom na podu, te šutnuvši snažno pokosih njegove noge. Žestoko sam povukao omču i zgrabio ga za potiljak desnom rukom, zatim mu lice tresnuo o štokave iskrivljene podne daske. Bilo je malo krvi i to me je još više razbesnelo.

„Otvaraj ih“, rekoh. „Otvaraj oči. *ОДМАН* ih otvaraj. *Gledaj*.“ Zgrabio sam ga za kosu i povukao mu glavu unazad. „Radi kako ti govorim“, kazah. „Gledaj. Ili ću ti odrezati kapke s očiju.“

Bio sam veoma ubedljiv. Te on to učini. Pogleda.

Veoma sam se naradio da bi sve bilo kako treba, ali mogao sam da koristim samo ono čime sam raspolagao. Ništa ne bih mogao da obavim da nisu bila tu dovoljno dugo da se sve osuši, ali su bila veoma prljava. Uspeo sam da skinem najveći deo zemlje, samo što su neka tela bila u povrtnjaku veoma dugo i nije se moglo razaznati gde počinje zemlja a gde prestaje telo. Zaista, kad bolje razmislim, nikada se i ne razaznaje. Tako prljavo...

Bilo ih je sedam, sedam malih tela, sedmoro ekstra prljave siročadi položene na gumene zastore za kade, jer su oni uredni i ne propuštaju. Sedam pravih linija usmerenih pravo preko prostorije.

Pokazujući pravo na oca Donovana. Tako da je znao.

Bio je na putu da im se pridruži.

„Zdravo Marija, milosti puna...“ započe on. Ja jako cimnuh omču.

„Nema toga, oče. Ne sada. Sada je za celu istinu.”

„Molim vas”, gušio se.

„Da, moli me. Tako je dobro. Mnogo bolje.” Cimnuh ponovo. „Misliš li da su tu svi, oče? Sedam tela? Jesu li oni molili?” On nije imao šta da kaže. „Misliš li da su tu svi, oče? Samo sedam? Jesam li ih sve našao?”

„O, Gospode”, zakrklja on, sa bolom koji je bilo dobro čuti.

„A šta je sa drugim mestima, oče? Šta je sa Fajetvilom? Želiš li da pričamo o Fajetvilu?” Iskrkljao je samo jecaj, bez reči. „A šta je sa Ist Orindžom? Je l’ tamo bilo troje? Ili sam neko propustio? Tako je teško biti siguran. Da li ih je bilo četvoro u Ist Orindžu, oče?”

Otac Donovan je pokušao da vrisne. Od njegovog grla nije ostalo dovoljno da bi mogao da pusti valjan vrisak, ali je u pozadini bilo pravo osećanje, što je nadomeštalo lošu tehniku. Zatim je pao ničice, na lice, i ja ga ostavih da neko vreme jeca pre nego što ga uspravih na noge. Nije bio stabilan, nije imao kontrolu. Bešika mu je popustila, a na bradi mu je bila bala.

„Molim vas”, reče. „Nisam mogao da se uzdržim. Jednostavno, nisam mogao. Molim vas, morate razumeti...”

„Razumem, oče”, kazah, i bilo je nečega u mom glasu, sada glasu Mračnog putnika, što ga je zaledilo. Polako je podigao glavu da bi se suočio sa mnom, a ono što je video u mojim očima nateralo ga je da bude veoma miran. „Savršeno razumem”, rekoh unoseći mu se u lice. Znoj na njegovim obrazima se pretvorio u led. „Vidite”, rekoh, „ni ja ne mogu da se uzdržim.”

Sada smo bili sasvim blizu, gotovo se dodirivali, a njegova prljavština je bila odjednom nepodnošljiva. Cimnuh omčom i

svojom nogom izbih noge pod njim. Otac Donovan se prući po podu.

„Ali *deca*?” rekao sam. „Nikada ne bih to mogao da uradim deci.” Spustio sam svoju tvrdi čistu čizmu na njegov potiljak i pritisnuo mu lice o pod. „Ne kao vi, oče. Nikada dečica. Ja moram da pronalazim ljude poput vas.”

„Šta si ti?” prošaputao je otac Donovan.

„Početak”, rekao sam. „I kraj. Upoznajte svog Rastvoritelja, oče.” Igla je bila spremna i ušla je u njegov vrat kao što je i trebalo, mali otpor stegnutih mišića, ali nikakav od strane sveštenika. Gurnuo sam klip i špric se ispraznio nalivajući oca Donovana brzim, čistim mirom. Trenuci, samo trenuci, u njegovoj glavi je sve počelo da lebdi, a on je okrenuo lice ka meni.

Da li me je zaista sada video? Da li je video duple gumene rukavice, pažljivo navučen hirurški mantil, šik svilenu masku? Da li me je zaista video? Ili se to događalo samo u drugoj sobi, sobi Mračnog putnika, čistoj sobi? Okrećenoj u belo pre dve noći i počišćenoj, oribanoj, dezinfikovanoj, čistoj koliko to samo može da bude. Pod svetlima na sredini sobe, iza prozora zapečaćenih debelim belim gumiranim pločama, da li me je konačno video, tamo sa stola koji sam napravio, mene, kutiju belih vreća za đubre, boce sa hemikalijama i mali red testera i noževa? Da li me je konačno video?

Ili je video sedam neurednih izbočina, i ko zna koliko još? Da li je konačno video sebe, nesposobnog da vrišti, kako se pretvara u istu takvu humku iz bašte?

Nije, naravno. Njegova mašta nije mu dozvoljavala da sebe smatra istom vrstom kao i svoje žrtve. I na neki način, bio je u pravu. Nikada se neće pretvoriti u onakvu masu kakvu je

on napravio od dece. Ja to nikada neću uraditi, nikada ne bih to dozvolio. Ja nisam kao otac Donovan, ne takva vrsta čudovišta.

Ja sam veoma uredno čudovište.

Za urednost je potrebno vreme, naravno, ali se isplati. Isplati se usrećiti Mračnog putnika, umiriti ga ponovo na duže vreme. Isplati se uraditi to ispravno i uredno. Ukloniti još jednu hrpu nereda iz sveta. Još nekoliko uredno upakovanih vreća za đubre i moje malo čoše sveta je urednije, srećnije mesto. Bolje mesto.

Preda mnom je bilo još osam sati pre nego što sam morao da odem. Svaki taj sat će mi biti potreban da bih odradio sve kako treba.

Privezao sam sveštenika za sto lepljivom trakom i isekao njegovu odeću. Pripremne radnje sam obavio brzo; brijanje, ribanje, isecanje delova koji su neuredno štrčali. Kao i svaki prethodni put, osetio sam kako nastaje divno, dugo, lagano oslobađanje što počinje da dobuje celim mojim telom. Lepršaće u meni dok radim, uzdizati me i nositi sa sobom sve do samog kraja, kada plima oslabi i oseka odnese sa sobom Potrebu i sveštenika.

I baš pre nego što sam počeo ozbiljno da radim, otac Donovan je otvorio oči i pogledao me. Sada nije bilo straha; i to se ponekad događa. Pogledao je direktno u mene i usta su mu se pomerila.

„Šta?“ rekao sam. Približio sam malo glavu. „Ne čujem vas.“

Čuo sam ga kako diše, spor i miran dah, a zatim je izgovorio to ponovo pre nego što je zatvorio oči.

„Nema na čemu“, rekao sam i bacio se na posao.